

Sectie België – Estland / Letland / **Litouwen**

20-23 september 2015

Driedaags bezoek van een delegatie uit Litouwen

Samenstelling van de delegatie

- ▶ Vytautas GAPŠYS (°1982, delegatieleider, sociaal-democraat, lid van de regeringsmeerderheid, voorzitter van de Litouwse IPU)
- ▶ Povilas GYLYS (°1948, onafhankelijke, lid van de oppositie, gewezen buitenlandminister tussen 1991 en 1995)
- ▶ Andrius MAZURONIS (°1979, liberaal, lid van de oppositie, voorzitter van de parlementaire Navodelegatie)
- ▶ Jolita SIRIŪTĖ, administratief secretaris

De delegatie werd permanent vergezeld door de ambassadeur Z.E. de heer Gediminas VARVUOLIS en zijn assistente, mevrouw Liliana JAROSLAVSKA.

Van Belgische zijde werd de delegatie ontvangen door :

- ▶ Egbert LACHAERT (Kamer, Open Vld), voorzitter van de sectie
- ▶ Yves EVRARD (Senaat, MR), ondervoorzitter van de sectie
- ▶ Pol VAN DEN DRIESSCHE (Senaat, N-VA), voorzitter van de Belgische IPU
- ▶ Andries GRYFFROY (Senaat, N-VA), lid van de sectie
- ▶ Serge DE RYCK, administratief secretaris

Aanleiding van het bezoek

Tijdens een ontmoeting, op 11 februari 2015, met Z.E. de heer Gediminas VARVUOLIS, werd een bezoek van de Belgische Vriendschapsgroep, na de sluiting op 1 juni 2015 van de Belgische ambassade in Vilnius, in het vooruitzicht gesteld.

De voorzitter van de Seimas ('Assemblee', die 141 leden telt), mevrouw Loreta GRAUZINIENE bezocht op 4 maart 2015 haar ambtgenoten van Kamer en Senaat, de heer Siegfried BRACKE en mevrouw Christine DEFRAIGNE.

Van 14 tot 16 juni 2015 bracht een Belgische delegatie, aangevoerd door kamerlid Egbert LACHAERT, en waarvan ook hogervernoemde senatoren deel van uitmaakten, een bezoek aan Vilnius nadat de regering had beslist uit besparingsoverwegingen achttien ambassades en consulaten te sluiten, waaronder de volgende ambassades in lidstaten van de Europese Unie : Cyprus, Slovenië, Slowakije, Estland, Letland en Litouwen. Voortaan is de Belgische ambassade in Warschau ook bevoegd voor Litouwen.

De heer Didier REYNDERS, de Belgische minister van Buitenlandse Zaken, schreef hier in een brief van 31 augustus 2015 aan de Belgische sectie van de IPU het volgende over : "Ondanks de sluiting van onze posten in de Baltische staten, wenst België de nauwe relaties met deze landen onverminderd aan te houden via regelmatige politieke contacten op zowel bilateraal vlak, als binnen de Benelux en de Europese Unie. In het kader van de Navo draagt België ook militair bij aan de regionale veiligheid van de drie Baltische staten, onder meer via onze deelname aan de 'Enhanced Air Policing', het engagement van onze militaire vloot in de Baltische Zee in 2015 en een militaire oefening van een legereenheid in Litouwen in oktober 2015."

Het Vlaamse "Foreign Trade and Investment" (FIT), waarvan de zetel naar Sint-Petersburg werd verplaatst, zal vanaf 2016 – mede door de interventie van de Belgische delegatie na diens bezoek aan Vilnius van half juni 2015 – opnieuw in Vilnius gevestigd worden.

Het huidige tegenbezoek heeft tot doel de banden tussen beide lidstaten van de Europese Unie te versterken, het Belgische institutionele landschap – bestaande uit een federaal, een communautair en een regionaal niveau – te leren kennen en de mogelijkheden om intensere samenwerking tussen de Vlaamse zeehavens van Gent en Zeebrugge met de ijsvrije Litouwse zeehaven van Klaipeda te onderzoeken.

Programma

Het driedaags bezoek ging door in respectievelijk Brussel, Vlaanderen en Wallonië en omvatte onder meer :

- een ontvangst in de Senaat door senator Pol VAN DEN DRIESSCHE ;
- een ontmoeting met de heer Jan PEUMANS, voorzitter van het Vlaams Parlement ;
- een ontmoeting met de heer Siegfried BRACKE, voorzitter van de Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers ;
- een bezoek aan de zeehavens van Gent en Zeebrugge, met inbegrip van de LNG Terminal ;
- een korte wandeling door Brugge ;
- een bezoek aan de “Université Catholique de Louvain” in Louvain-la-Neuve ;
- een bezoek aan het “Parlement de Wallonie”, waarvan het de openingszitting was.
-

Positie van Litouwen

Eerste onafhankelijke Sovjetrepubliek

Litouwen is ongeveer twee keer zo groot als België met een bevolking van ongeveer drie miljoen. Het Litouwse parlement, de ‘Seimas’, telt 141 leden. Litouwen, dat na de Eerste Wereldoorlog onafhankelijk werd, was op 11 maart 1990 de eerste van de voormalige Sovjetrepublieken die zich onafhankelijk verklaarde en aldus het ontbindingsproces van de Sovjet-Unie inzette. De heer Povilas GYLYS, lid van de delegatie, speelde in het Onafhankelijkheidsfront een vooraanstaande rol en was tussen 1991 en 1995 de tweede minister van Buitenlandse Zaken.

Door Rusland bedreigde Europese lidstaat

Litouwen werd in 2004 lid van de Europese Unie en de Navo. Op 1 januari 2015 werd het ook lid van de eurozone. De beslissing van de Europese Unie om de handel met Rusland te bevriezen naar aanleiding van de aanhechting van de Krim en de destabiliserende rol van het Kremlin in Oost-Oekraïne, kost Litouwen ongeveer 1% van zijn nationaal inkomen, maar staat niet ter discussie. Het nabije – Russische – Kaliningrad is de meest gemilitariseerde zone in de regio, met mogelijk kernwapens. De Russische dreiging baart Litouwen zorgen maar kan net door de afschrikking van Navo-partners onder controle worden gehouden. Litouwen is België zeer dankbaar voor de vooraanstaande rol die ons land speelt in dit afschrikkingsbeleid.

De huidige vluchtelingen crisis

In de huidige vluchtelingen crisis – een eerste golf van 160.000 vluchtelingen uit het Midden-Oosten komt eraan – wenst de Litouwse regering, in tegenstelling tot de Visegrad-groep (Polen, Tsjechische Republiek, Slowakije en Hongarije) de Europese solidariteit te respecteren. Deze impliceert volgens het plan-Juncker de spreiding van de vluchtelingen over de verschillende lidstaten. Alleen vraagt Litouwen meer tijd om zijn povere opvanginfrastructuur aan te passen en de relatief homogene samenleving, zeer verdeeld over de vluchtelingenkwartier, voor te bereiden. Ook vrezen de Litouwers vluchtelingen uit Oekraïne indien de oorlogssituatie in dit land geen halt wordt toegeroepen. De onwil is zowel sociaal-economisch als cultureel-religieus geïnspireerd. Sociaal-economisch omdat de minste vluchteling tussen 600 en 800 euro zou kosten terwijl het minimumloon niet eens de helft hiervan bedraagt. Litouwen – een overwegend katholieke natie, in tegenstelling tot de protestante Baltische buurlanden – heeft in de recente geschiedenis haast geen massa-immigratie gekend, en allerm minst van islamitische bevolkingsgroepen. Vilnius bijvoorbeeld telt niet één moskee. Het enige opvangcentrum van het land is ingericht voor verblijven van niet langer dan één jaar.

Ontvangst in de Senaat

Belgische militaire ondersteuning

Tijdens het onderhoud met senator Pol VAN DEN DRIESSCHE drukt de delegatie haar dankbaarheid uit voor het feit dat België Litouwen steeds – van in den beginne al – militair heeft gesteund en heeft geholpen met de bewaking van het luchtruim vanop de basis van Sulei. Ook in oktober zullen zo'n 300 soldaten gedurende drie weken deelnemen aan manoeuvres die Rusland ervan moeten overtuigen dat het Atlantisch bondgenootschap de Litouwse soevereiniteit met alle middelen zal verdedigen.

De vluchtelingen crisis

De Griekse financiële crisis is nog niet opgelost. En de vluchtelingen crisis verdeelt de publieke opinie. Er moet naar een duurzame en evenwichtige oplossing worden gestreefd. Ook moet duidelijk worden wat er aan de hand is in Syrië en Irak. Litouwen is niet tegen quota, maar beklemtoont wel dat welk systeem ook op vrijwillige basis moet worden ten uitvoer gelegd en niet opgedrongen. West-Europese lidstaten hebben ervaring met massa-immigratie uit Noord- en Centraal-Afrika. De Baltische staten hebben dergelijke ervaring niet. Ze vrezen ten andere een nieuwe Koude Oorlog, zoals die welke thans Oost- en West-Oekraïne verdeelt.

Ontvangst in het Vlaams Parlement

Het onderhoud heeft plaats in aanwezigheid van Yves WAUTERS, diplomatiek vertegenwoordiger met standplaats in Warschau en dus voortaan ook bevoegd voor Litouwen.

De heer Jan PEUMANS, voorzitter het Vlaams Parlement, benadrukt dat het Verdrag van Lissabon het Vlaams Parlement nationale bevoegdheden heeft toevertrouwd.

De Universiteit van Gent – dat sterk scoort op het vlak van de bio-wetenschappen – wenst ervaringen uit te wisselen met de Universiteit van Vilnius.

De Katholieke Universiteit van Leuven (KUL) wil een principeakkoord sluiten met de drie Baltische staten.

“Flanders Investment & Trade” (FIT) heeft intussen beslist de zetel uit Sint-Petersburg opnieuw over te hevelen naar Vilnius.

De ijsvrije haven van Klaipeda, waar ook baggeraar De Nul actief is, kan voor de Vlaamse havens een toegangspoort worden tot heel Oost-Europa. Litouwen telt zeven vrijhandelszones, waarvan één trouwens beheerd wordt door een Vlaming.

Van links naar rechts : Andrius MAZURONIS, Vitautas GAPSYS, Jan PEUMANS, Povilas GYLIS en Gediminas VARVUOLIS.

Ontvangst in de Kamer

Ook het onderhoud met Kamervoorzitter Siegfried BRACKE gaat grotendeels over de vluchtelingen crisis en de ermee samenhangende politieke consequenties. De publieke opinie is verdeeld over de kwestie. In Litouwen hebben volgend jaar verkiezingen plaats, die de opkomst van op dit ogenblik marginale populistische partijen vleugels zou kunnen geven. Ook bestaat de vrees dat Rusland de aandacht van de Oekraïne crisis wil afleiden door in Syrië tussenbeide te komen tegen de Islamitische Staat. Litouwen wil zichzelf achtenveertig uur kunnen verdedigen tegen een mogelijke Russische invasie alvorens de Navo versterking stuurt. De Baltische staten willen nauwer samenwerken met de Benelux.

Van links naar rechts : ambassadeur Gediminas VARVUOLIS, delegatieleider Vitautas GAI en kamervoorzitter Siegfried BRACKE.

Bezoek aan de haven van Gent

De heer Daan SCHALCK, ceo van het Gentse Havenbedrijf, heeft drie weken geleden met een belangrijke delegatie alle zeehavens van de Baltische staten (goed voor één derde van het in Gent verhandelde volume) bezocht. Uit deze staten worden vooral mestproducten – verhandeld door het Litouwse bedrijf GTS (“Ghent Transport & Storage”) – en Russische steenkool voor de staalproductie van Arcelor Mittal ingevoerd.

Het Gentse Havendrijf is een publieke facilitator, die ruimte ter beschikking stelt aan privébedrijven en de onderlinge synergieën zoekt te stimuleren.

De haven van Gent, die ongeveer één derde van de oppervlakte van de stad beslaat, zorgt rechtstreeks en indirect voor 60.000 jobs. Op slechts dertig kilometer van de delta van de Schelde probeert ze zoveel mogelijk complementair te zijn met de havens van Antwerpen en Zeebrugge. Zo bijvoorbeeld slaat slechts 1 % van de activiteit op containers. De haven verstouwt evenveel binnenvaart- als zeevaartvolume. Door de zware concurrentie is de haven op specialisatie aangewezen.

De haven van Klaipeda heeft groeipotentieel, vooral voor de trafiek met Wit-Rusland en Kazachstan.

Van links naar rechts : kamerlid en sectievoorzitter Egbert LACHAERT, delegatieleider Vita GAPSYS, senator en Vlaams parlements lid Andries GRYFFROY, ceo van het Gentse Havenbedrijf Daan SCHALCK, Povilas GYLIS, Andrius MAZURONIS en ambassadeur Gediminas VARVUOLIS.

Bezoek aan de LNG Terminal

Van links naar rechts : Andrias MAZURONIS, Povilas GYLIS, Andries GRIFFROY, Egbert LACHAERT, Vitautas GAPSYS, Pol VAN DEN DRIESSCHE, Liliana JAROSLAVSKA, de directeur verkoop van de LNG Terminal Pieterjan RENIER en de chef communicatie Rudy VAN BEURDEN.

De installaties voor vloeibaar gas zijn er gekomen na de eerste oliecrisis van 1973. Toen werd aardgas geïmporteerd uit Algerije. Thans komt het aardgas (aan -162 graden celcius, 600 keer kleiner in volume) vooral uit Noorwegen, het Verenigd Koninkrijk en Qatar. Een vijfde opslagtank is in aanbouw. In de haven van Klaipeda is de LNG Terminal in een schip ondergebracht, maar de Litouwers zijn ten zeerste geïnteresseerd in te leren hoe een dergelijk schip wordt bestuurd. Ook willen ze af van de te grote afhankelijkheid van Russisch aardgas.

Bezoek aan de haven van Zeebrugge

De heer Joachim COENS, de ceo van de haven van Zeebrugge, heeft de uitbreiding van de zeehaven, gelegen aan de drukst bevaren zeeroute ter wereld, geschetst. Zeebrugge, dat zich historisch rond de LNG Terminal heeft ontwikkeld, is wereldwijd de belangrijkste haven voor de export en import van nieuwe wagens. Ook de grote rederijen en cruiseschepen maken gebruik van de faciliteiten. Rechtstreeks en indirect hangen hier 10 à 20.000 jobs vanaf.

Bezoek aan Louvain-la-Neuve

Rond de “Université Catholique de Louvain” (UCL), die in totaal zo’n 30.000 studenten telt waarvan een groot deel buitenlandse, heeft zich, na de afsplitsing van de Katholieke Universiteit van Leuven (KUL), een nieuwe stad ontwikkeld, zo’n dertig kilometer ten zuiden van Leuven : Louvain-la-Neuve. Er wonen evenwel niet alleen studenten en ook is het een groeipool geworden voor bedrijven die aan R&D doen (“Research and Development”). De delegatie heeft niet alleen de autovrije stad kunnen bezoeken maar ook een kijkje nemen in een gloednieuwe bibliotheek, die het gebruik van de nieuwste technologieën aan meer comfort en de mogelijkheid om in groep te werken koppelt.

Van links naar rechts : delegatieleider Vitautas GAPSYS en vice-rector Véronique PREAT.

Bezoek aan het Parlement van Wallonië

De delegatie heeft de openingszitting van het Parlement van Wallonië kunnen bijwonen, die voor het eerst op de regionale tv live wordt uitgezonden. Rond het parlamentsgebouw hadden zich die dag zo’n driehonderd landbouwtractoren verzameld om te protesteren tegen de groeiende administratieve rompslomp waar landbouwbedrijven aan worden onderworpen.

Van links naar rechts : senator en Waals parlamentslid Yves EVRARD, Povilas GYLIS, Liliana JAROSLAVSKA, verantwoordelijke van het Parlement van Wallonië voor de internationale betrekkingen Olivier DE DECKER, Andrias MAZURONIS, Vitautas GAPSYS en Jolita SIRIUTE.